

Mes matėme ir liudijame, Tėvas atsiuntė Sūnų, pasaulio Gelbėtoją! / 1Jn 4,14/

2015 m. gruodis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 12 (161)**

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

KRISTUS PASVEIKINO MUS

/Kalėdinė giesmė/

Baltosios snaigės jau papuošė žemę,
Upę ledu jau sukaustė dangus,
Bet širdyje man pavasaris gema –
Jėzus vaikelis pasveikino mus.

*Džiūgaukit, žmonės, chorai giedokit,
Kristus atėjo pas mus.
Žemėj tamsybės bus išsklaidytos,
Siela sustingus nubus.*

Siuntė Jį Tėvas žmonijai padėti,
Davė Jam savo švenčiausius raktus –
Žmones išmokyti meile spindėti,
Sieloms parodyti Rojus vartus.

Džiūgaukit, žmonės, chorai giedokit...

Viešpatie Jėzau, būki vadovas,
Veski už rankų savuosius vaikus.
Sunkiąją nuodėmių našlą nuplovus
Mums tenušvis išganingas dangus.

Džiūgaukit, žmonės, chorai giedokit...

Meilę ir pagarbą Viešpaties šlovei
Teikia visa nerami planeta.
Kas širdyje Tavo vardą nešioja,
Dievo palaima lydės visada.

Džiūgaukit, žmonės, chorai giedokit...

Alfredas Naktinis
2015 12 19

Vitos Gimbutaitės-Iškės piešinys

**Generalinio superintendente
kun. Tomo Šerno**

KALĖDINIS LINKĖJIMAS

*Tebūnie pagarbintas Viešpats! Kasdien jis neša mūsų naštas,
Dievas – mūsų išganymas. /Ps 68, 20/*

*Dažnas žmogus galvoja, kad vienam tenka nešti savo kasdienybės našlą, nuo kurios pavargstama. Mylime, sergame, tačiau įsiklausykime, priimkime į savo širdį šią tikėjimo ištarmę: **Kasdien jis neša mūsų naštas.***

Mes negyvename tik sau, nesame palikti savo pačių įgeidžiams ar pasaulio beprotybei. Dieną naktį nesame vieni. Viešpats mus kiekvieną dieną kviečia savo Žodžiu, Šv. Dvasia dalyvauja mūsų gyvenime, Dievas mus bei visą kosmosą laiko savo rankoje.

Mūsų gyvenimo laikas tirpte tirpsta, kasdien sutinkame ir greitai palydime savaitės dienas, gimimo dienas, rūpesčius. Ir pagalvojame: ar ne per greitai? Turbūt dažnai esame nuo Dievo per toli, kad būtume patenkinti savo kasdienybės laiku, kuris mums dovanojamas. Tad Kalėdų šventės yra gera proga sustabdyti kasdienybės bėgsimą ir pasveikinti savo Išganytoją Jėzų Kristų, kuris neša mūsų naštas.

Lietuvos evangelikų reformatų neeilinis Sinodas

Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos 2015 m. lapkričio 14 dienos sprendimu šių metų gruodžio 19 dieną sukvietas neeilinis Sinodas Biržuose. Skaitytojams pateikiamas vicesuperintendente, kun. Rimo Mikalausko priešsinodinis straipsnis, paaiškinantis neeilinio Sinodo reikalingumą.

Neeiliniai Sinodai renkasi iki eilinio Sinodo suvažiavimo iškilus būtinybei išspręsti tuos Bažnyčios valdymo reikalus, kurių neturi įgaliojimų spręsti Konsistorija. Per paskutinį šimtą metų įvyko 7 neeiliniai Sinodo suvažiavimai. Savo reikšmę vieni niekuo neišsiskyrė, o kiti buvo ypač reikšmingi tolesniam Bažnyčios gyvenimui. Be abejonės, reikšmingiausi neeiliniai susirinkimai įvyko Vilniuje 1940 m. sausio 6 d. ir 2013 m. kovo 23 dieną. Abu jie panašūs tuo, jog po ilgos pertraukos Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia išsprendė administracinio vientisumo klausimus. Pirmasis buvo būtinas dėl Lietuvos valstybės sienų pasikeitimų, kurį laiką neleidusių vieningai veikti visai Bažnyčiai. Antrojo būtinumas iš dalies susijęs su tuo, jog Bažnyčia negalėjo vieningai išspręsti jos atstovavimo santykiuose su valstybe santykius. Abiejuose minimuose neeiliniuose Sinodo suvažiavimuose buvo labai stipriai išreikšta itin gausios dalies tikinčiųjų bei Bažnyčios atstovų valia Bažnyčios administracinei vienybei atstatyti.

Tikėtina, jog dėl to paskutinio, 2013-ųjų, ypač reikšmingo neeilinio Sinodo suvažiavimo, paskelbus 2015 metų gruodžio 19 d. kvietimą į neeilinį Sinodo suvažiavimą Biržuose, ne vienam parapijiečiui kilo klausimas: „o kas dabar nutiko?!“. Tarsi visi neeiliniai Sinodo suvažiavimai privalo būtų šaukiami prireikus spręsti Bažnyčiai itin svarbius reikalus. Žinoma, kiekvienas Sinodas – eilinis ar neeilinis – sprendžia Bažnyčiai aktualius klausimus. Visi kiti žemesnio lygio ar reikšmės sprendimai priimami Konsistorijoje kas mėnesį arba paties generalinio superintendente kolegialiais sprendimu.

Šį kartą kilo poreikis spręsti klau-

simus, kurių išspręsti neturi įgaliojimų nei generalinis superintendentas, nei Konsistorija. Dar rugsėjį Panevėžyje susirinkę dvasininkai atkreipė Konsistorijos dėmesį į tai, jog jiems tenka dideli krūviai aptarnaujant daugiau nei kelias parapijas. Parapija nėra lygi parapijai. Vienos išlaiko savo dvasininką, kuris ir gyvena toje parapijoje, t. y. prie bažnyčios. O į kitas – nedidukes tenka nuvažiuoti tik keletą kartų ar kartą per mėnesį. Net ir rečiau. Iš tiesų, atsižvelgiant į tokių parapijų būklę, jau seniai tapo akivaizdu, jog jos neatitinka parapijos statuso.

Lietuva išgyvena ypač spartų kaimiškųjų vietovių ir mažų miestelių tuštėjimo metus. Todėl ir istorinės, kaimiškosios ar mažų miestelių parapijos sunyko. O joms tebetaikomi tie patys savivaldos principai – delegatų rinkimai, parapijų sesijos, valdybos susirinkimai. Ir dvasininkas privalo juose dalyvauti, kur turi būti atliekami atitinkami formalumai ir ruošiami dokumentai. Kitaip tariant, savivalda tampa ypač brangi laiko ir finansinių sąnaudų atžvilgiu. Dėl to labai nukenčia bendruomenės, kurioms kaip tik reikia, kad dvasininkas skirtų daugiau laiko, ypač sielovados patarnavimui. Šiandien matome, jog kai kurie mūsų parapijų ganytojai, be pagrindinės parapijos, dar turi aptarnauti 2–3 filijos dydžio parapijas. Tad dvasininkai pasiūlė pasinaudoti galiojančiais bažnytinės teisės aktais ir nustatyti pagal faktinę būseną veikiančių bendruomenių savivaldos statusą: kuri bendruomenė yra parapija, kuri bendruomenė yra parapija, laikinai neturinti dvasininko, ir kuri bendruomenė jau nebeįvykdo parapijai skirtų bažnytinės teisės reikalavimų, bet dar atitinka filijos statusą. Ar teisinga vadinti

Salamiesčio bažnytelė

„parapija“ surinkimą, kuriame likę vos 20 ar net mažiau nei 10 bendruomenės narių? Šių laikų susisiekimo priemonės gali paimti tiek keleivių į vieną ar du automobilius. Patys parapijiečiai gali pasiekti artimiausios parapijos bažnyčią, kurioje tarnauja dvasininkas kiekvieną sekmadienį.

Atkreipsime dėmesį, jog dar prieš Antrąją pasaulinę karą istorinei Salamiesčio evangelikų reformatų parapijai jau buvo suteiktas Papilio evangelikų reformatų parapijos–filijos statusas. Kunigas ten atvykdavo patarnauti tik per didžiąsias šventes ar esant ypatingam reikalui.

Suteikus filijos statusą mažoms bendruomenėms būtų sutaupoma dvasininkų laiko ir sumažėtų darbo sprendžiant bendruomenės valdymo reikalus. Filijai nekeliami reikalavimai dėl seniūnų tarybos ar valdybos susirinkimų bei jų protokolų rašymo, delegatai renkami kartu su visa bendruomene parapijos, kuriai filija priklauso, sesijoje. Viskas išsprendžiama greičiau ir paprasčiau vienos parapijos savivaldos institucijoje. Filijos tikintieji yra pilna teisiais parapijos, kuriai priklauso,

Kelmės bažnyčia

savivaldos dalyviai. Tik Sinodas turi teisę pakeisti parapijos statusą ir su ja susijusias dvasininkų misijas. Nėra tikslinga laukti eilinio Sinodo suvažiavimo, nes tuomet dvasininkai be reikalo dar kartą bus verčiami atlikti darbus, reikalingus parapijos savivaldai vykdyti, pildyti atitinkamą dokumentaciją. Šiandien akivaizdu, jog kelios istorinės – Salamiesčio, Kelmės evangelikų reformatų parapijos atitinka filijų reikalavimus.

2002 metais buvo įsteigtos naujos – Alytaus ir Jonavos evangelikų reformatų parapijos, kurios taip ir neišaugo, jas būtų galima administruoti pagal filijų reikalavimus.

Taip pat susirinkęs Sinodas galės patikslinti Bažnyčios centrinių juridinių asmenų duomenis. Jų pavadinimuose yra neatitikimų su galiojančiais bažnytinės teisės aktais. Šiuo metu naudojamas *Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios-Unitas Lithuania-Sinodo* pavadinimas yra ilgas, nepraktiškas, verta pasvarstyti apie jo trumpesnę variantą.

Primename, jog kiekvienas pilnateisis parapijietis turi teisę dalyvauti Sinodo atviruose posėdžiuose, juose atitinkama tvarka pasisakyti, reikšti savo pastabas.

Kun. Rimas Mikalauskas
Lietuvos evangelikų reformatų
vicesuperintendentas

LERB Neeiliniame Sinode Biržuose gruodžio 19 d. priimti sprendimai

KANONAS DĖL ALYTAUS EV. REFORMATŲ PARAPIJOS PERTVARKYMO.

2003 m. Sinode patvirtintais Filijų nuostatais nutarta pertvarkyti Alytaus ev. reformatų parapiją į Alytaus ev. reformatų filiją, ją priskiriant prie Vilniaus ev. reformatų parapijos.

KANONAS DĖL JONAVOS EV. REFORMATŲ PARAPIJOS PERTVARKYMO.

Nutarta Jonavos ev. reformatų parapiją pertvarkyti į Jonavos ev. reformatų filiją ir priskirti ją prie Vilniaus ev. reformatų parapijos.

KANONAS DĖL SALAMIESČIO EV. REFORMATŲ PARAPIJOS PERTVARKYMO.

Nutarta Salamiesčio ev. reformatų parapiją pertvarkyti į filiją ir priskirti ją prie Biržų ev. reformatų parapijos.

KANONAS DĖL KELMĖS EV. REFORMATŲ PARAPIJOS PERTVARKYMO.

Nutarta Kelmės ev. reformatų parapiją pertvarkyti į Kelmės ev. reformatų filiją ir priskirti ją prie Šiaulių ev. reformatų parapijos.

Siekiant patogumo, informatyvumo bei bažnytinę kanoninę teisę ir tradiciją labiau atitinkančių bažnytinių juridinių asmenų pavadinimų, buvo nuspręsta patikslinti ir pagrindinių juridinių asmenų pavadinimus.

Generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas pasiūlė pagalvoti apie Bažnyčios viziją bei pristatė savąją.

Datos – Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios istorijos štrichai

Istoriją pamėgau dar nepradėjęs jos mokytis. Pradinėje mokykloje. Kai ėmiau savarankiškai skaityti. Berods 3-ioje klasėje į mano rankas pateko istorijos vadovėlis. Jau skaičiau įvairias pasakas, padavimus, visi jie mane žavėjo riterių kilnumu, vyriškumu ir nuotykiiais. Ir štai, pagaliau mano rankose kiek aptriušusi, bet iliustruota knyga. Ne pasakų, ne legendų, bet mokslinė – tikrų tikriausias 5-os klasės istorijos vadovėlis! Su gražiais riterių, jų herbų, pilių ar kovos batalijų scenų paveiksliukais. Susidraugavau su istorija ilgam. Dar labiau man pasisekė, kai 4-oje klasėje, jau pradėjęs mokytis istorijos, mano pirmuoju istorijos mokytoju tapo mūsų fizinio lavinimo ir istorijos mokytojas Jonas Vilčiauskas! Jaunas, stiprus vyras, ech, mūsų berniukų neabejotinas autoritetas..., nebent dėl pareigų nusileidžiantis tik mokyklos direktoriui L. Dilkui. Beje, direktorių taip pat labai labai gerbėm, o vėliau patyriau, jog ir jam istorija buvo svarbi.

Jis kolekcionavo senovines monetas. Spėkit, ar tas pavyzdys neužkrėtė manęs? Na, tikru numizmatu netapau, bet šokią tokią kolekciją sukauptau.... Ir istorijos studijas Vilniaus Universitete baigiau, diplomą gavau. Tik Dievas žino, koks esu tinginys iš prigimties... va, kodėl mane patraukė istorija! Istorijos mokytis nebūtina, būtina galvą ant pečių turėt, rinkti informaciją iš kelių ir daugiau šaltinių, analizuot ir mąstyti! Tiesa, truputį reikia ir padirbėt. Reikia kai ką „iškalť“. Vardus, datas, su jomis susijusius faktus įsiminti būtina. Be jų istorija netruks pavirst legenda arba pasaka... Bažnyčioje, pažindamas bendruomenės narius, pastebėjau, jog dažnas gyvena legendų ir pasakų „pasaulyje“, menkai suvokdami savo pačių tikėjimo istoriją. Nekalbu tik apie asmeninę. Ją verta įsisąmoninti, bet svarbu žinoti, suvokti ir priimti savo tikėjimo bendruomenės istoriją, kaip dvasinį ir kultūrinį palikimą. Savo per šimtmečius suformuotą tapatumą, veidą. Laikas blaško mus kaip smėlio grūdėlius. Laikas tuos grūdėlius suformuoja į nuostabius

Kun. Rimas Mikalauskas

Dievo darbų liudijimus. Juose esame mes. Verta suvokti ir įsiminti svarbius Bažnyčios istorijos įvykius ir jų datas. Įgyti mūsų istorijos „žemėlapi“ praėjusiam laikui. Šitokiam datų štrichui buvau įkvėptas vienos nuostabios istoriko doc. dr. Deimanto Karvelio paskaitos Biržuose. Ilgokai puoseleėjau šią idėją, kol ji išsiliejo į baltus MacBookAir ekrano lapus... Kviečiu į kelionę:

1009 m. – šaltiniai pamini pirmąjį misionierių vienuolį iš Vakarų Europos. Nužudytas kažkur Lietuvos paribiuose... Krikščionybė beldžiasi į prolietuvų stambeldiškas širdis ir protus.

1202 m. ir 1226 m. – Baltų žemėse įsikuria kryžiuočių ordinais – prūsų ir kuršių žemėse, Rygoje. Pasibeldžia kalba, kuria patys stambeldžiai mielai kalbina savo kaimynus, – kalaviju. Kryžiaus žygių Lietuvoje pradžia.

1253 m. – Pirmasis Lietuvos krikštas. Lietuvos karaliumi karūnuojamas kunigaikštis Mindaugas. Pirmasis mūsų valdovas – krikščionis. Bent formaliai...

1263—1387 m. – Pagonybės Lietuvoje atkūrimas ir stambeldiškos Lietuvos kovos su kryžiuočių ordinais.

1387 m. – dalinis Lietuvos krikštas. 1417 m. pakrikštyta paskutinė Lietuvos dalis – Žemaitija (*Samogitia*).

1387—1525 m. – Krikščionybės vegetacija Lietuvoje. Silpna, bažnyčių tinklas retas. Reformacijos idėjos, tikėtina, Lietuvą pasiekė dar XV amžiuje iš Čekijos. Lietuvos valdovai aktyviai dalyvavo husitų politikoje, jiems remti net buvo išsiuntę karinį dalinį, vadovaujamą kunigaikščio Kaributo Lengvenio iš LDK valdovų giminės. Vėliau, karinius dalinius atšaukus, jis liko Čekijoje ir aktyviai dalyvavo politiniuose įvykiuose, gindamas Reformacijos

idėjas. Įtakos valdovų dvarui turėjo ir Čekijos įžymaus religinio veikėjo Jeronimo Pragiškio misionieriavimas 1414 metais LDK. Jis po metų grįžo į Prahą, kaip ir Janas Husas, buvo apkaltintas erezija ir sudegintas Konstancoje 1416 m. gegužės 30 d.

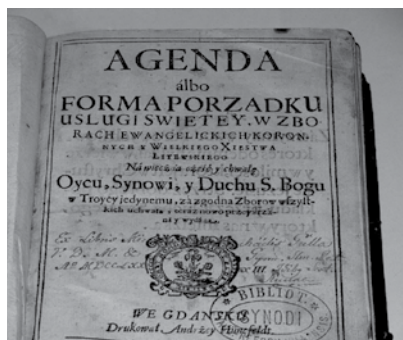
Vilniaus bažnyčia

1520 m. – Evangelija įsižiebta lietuvių širdyse ir protuose, bet Lietuvos valdovai ima koneveikti Reformacijos idėjas. Nepaisant to, jos ima skverbtis į Lietuvą per Lietuvos diduomenės vaikus, studijavusius Vakarų Europos universitetuose. XVI a. pirmieji mokslų daktarai – M. Liuterio mokiniai iš Vitenbergo.

1520, 1522, 1525 ir 1534 m. paskelbti ediktai, draudžiantys Lietuvos bajorams vyksti studijuoti į Reformaciją skleidžiančius universitetus. Vis dėlto šie įstatymai buvo sėkmingai apeinami ir joks bajoras dėl to nenukentėjo. Vilniuje 1540–1543 metais veikė naujo tipo – evangelinė mokykla, vėliau kontrreformacinės valdžios uždaryta, o jos įkūrėjas dr. Abraomas Kulvietis ir kiti išsilavinę Evangelijos nešėjai buvo priversti trauktis iš Lietuvos. Juos priglaudė Prūsijos kunigaikštis Albrechtas Brandenburgietis (1525–1568 m. Prūsijos kunigaikštis, valdovas), pakviesdamas dirbti Karaliaučiaus universitete (įsteigtas 1544 m.).

1525 m. – Teutonų ordinas virsta pasaulietine, protestantiška valstybe. Didelėje (rytinėje) jos dalyje gyvena BALTAI – prūsai ir lietuviai. Neabejotina įtaka Lietuvai.

1548–1568 m. LDK atsiveria Evangelijai – kyla Reformacijos banga... atsimušdama į uolą, kietesnę nei valdovų įstatymai: Evangelikų Bažnyčios skilimas į reformatų kalvi-

nistinį ir liberalųjį arijonų surinkimus (1565). Organizuotos kontrreformacijos pradžia. Jėzuitų atvykimas į Lietuvą (1568). Reformatų Sinodas atsiriboja nuo arijonizmo pasekėjų – nors jų gretose daug iškilių visuomenės šviesulių. Reformatų pusėje lieka Andrius Volanas (*Andreas Wolanus; Andžej Wolan* +1610) – LDK evangelikų reformatų pamatinio (ortodoksinio) tikėjimo gynėjas, polemizavęs su jėzuitais iš vienos pusės ir su evangelikų reformatų liberaliaja atšaka – neoarijonais (antitrinitoriais, sociniečiais, arijonais). Labai tikėtina, jei ne jis, tai šiandien Biržų–Dubingių kunigaikštystės Radvilos nebūtų tokie, kokius mes su pagarba dabar mename, – evangelinio tikėjimo gynėjais. Mirus Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Žygimantui Senajam (1548), sostą perėmė jo sūnus Žygimantas Augustas. Jis buvo palankus Reformacijos idėjoms, iki 1568 metų visiškai jas toleravo. Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia oficialiai, kaip institucinis vienetas, veikia nuo 1557 metų pirmojo Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo suvažiavimo Vil-

Sigismundas Augustas

niuje. Gyvavo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (toliau – LDK) teritorijoje, suskirstyta į 6 distriktus. Trys iš tų centrų šių dienų Lietuvos teritorijoje: Vilniaus, Biržų ir Kėdainių, kiti – šių dienų Baltarusijos Respublikoje (neiškilo dėl bolševikų ir sovietinio ateizmo, kuris ten gyvavo nuo 1920 metų).

1569 —1648 m. – Religinės konkurencijos laikotarpis. Reformacija palaipsniui pralaimi: vis mažinamos reformatų teisės, pirmieji reformatų bažnyčių pogromai (1610 m. nuniokojama bažnyčia, sudeginamas reformatų Sinodo archyvas Vilniuje), sostinės evangelikų reformatų bažnyčia išskeliama „už miesto sienų“ (1648).

nukelta į 6 p. ►

Deltuvos bažnyčia

Biržų bažnyčia

Kėdainių bažnyčia

1648—1768 m. – Disidentinis laikotarpis: 1717 m. LDK evangelikams reformatams atimamos visos pilietinės teisės (išskyrus karo tarnyboje). Biržų–Dubingių kunigaikštystė 1692 m. atitenka valdytojams Radviloms, katalikams, evangelikai reformatai šalinami iš valdymo institucijų. 1695 m. miršta paskutinė evangelikų reformatų dinastijos kunigaikščių Radvilų palikuonė Liudvika Karolina Radvilaitė, Bažnyčia netenka paskutinio stambaus savo politinio ir finansinio globėjo.

1768—1794 m. – Išgyvenimas ir atsitiesimas po disidentinio laikotarpio.

1795—1918 m. – Bažnyčia naujomis sąlygomis. Rusijos imperijos valdžios tolerancija protestantams. Atsigavimas, bažnyčių statybų laikotarpis.

1918—1944 m. – Atsigavimo ir suklestėjimo laikai po Pirmojo pasaulinio karo. Bažnyčia atgauna visišką tikėjimo išpažinimo laisvę, valstybės pripažįstama lygiateise su kitomis konfesijomis. Lietuvos ev. reformatų Bažnyčia (*Unitas Lithuaniae / Jednota Litewska*) veikia dvejose valstybėse – Lietuvoje ir Lenkijoje, atskirai, kaip savarankiški vienetai, tačiau palaiko draugiškus santykius. 1940 m. sausio 6 d.

pasikeitus politinėms sąlygoms, susijungia.

1945—1989 m. – Naujos priespaudos, ateistinio sovietinio karo prieš Bažnyčią laikai. Draudžiami Sinodų suvažiavimai (išimtis – jubiliejinis 1957 m.). Bažnyčia išgyveno, liko 5 parapijos Šiaurės Lietuvoje, kitos buvo uždarytos, nors didžiuosiuose miestuose – Kaune ir Vilniuje buvo daug tikinčiųjų. Valdžia naudojo formalų uždarymo pretekstą – nebėra vietinio dvasininko.

1989—2001 m. – Posovietinis atgimimas. Šį laikotarpį galima pavadinti Bažnyčios spontaniško atgimimo metais. Bažnyčia nestokojo entuziazmo, bet labai trūko kompetencijos. Daug emocijų ir klaidų, formuojasi privačių siekių grupuotė, kuri 2011 m. iššvaistė didelę dalį Bažnyčios nekilnojamojo paveldo ir ją įtraukė į daugybę civilinių bylų.

2001—2013 m. – Bažnyčios konsolidavimosi ir atviros vidinės konfrontacijos metai. Nuo 1989 m. atsikūrė senos arba formaliai buvo įsteigtos 9 naujos parapijos. Jos savo dydžiu ir ekonomine galia labai skirtingos. Stipriausios ir gausiausios bendruomenės šiuo metu yra Biržuose, Vilniuje, Panevėžyje. Vyksta konsolidavimosi ir teisiniai procesai, kurių išdava – Bažnyčiai visuose

lygiuose ima atstovauti Sinodo ir bendruomenių įgaliota vadovybė. Bažnyčios turtą iššvaistę asmenys yra patraukiami teisinėn atsakomybėn. Demografinės krizės smūgis Bažnyčiai. 2001 metų visuotinio surašymo duomenimis, evangelikų reformatų išpažinimo krikščionių buvo per 7000, t.y. 0,2% visų šalies gyventojų ir sudarė 4-tą pagal dydį religinę bendruomenę Lietuvoje. Po dešimties metų vykusio 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, evangelikų reformatų buvo per 6700 narių, kas sudarė vėlgi 0,2% visų šalies gyventojų. Evangelikai reformatai savo dydžiu išliko 4-oji religinė bendruomenė.

Nuo 2013 m. naujo laikotarpio pradžia – jo svarbiausi įvykiai dar bus įvardyti.

Būsiu dėkingas visiems už pastabas ir mintis, pasiūlymus. Viliuosi, jog šis Bažnyčios istorijos štrichas mūsų visų pastangomis ir gebėjimais bus deramai subrandintas ir ilgam pasitarnaus studentams, visiems, ką Dievas pažadins domėtis Kristaus tikėjimo keliu į mūsų gyvenimą. Atsirastų galimybė jį įtraukti į Bažnyčios istorijos, tikybos mokymo, katekizacijos kursų programas, informacinius leidinius.

Kun. Rimas Mikalauskas

Pasitarimas dėl paminklo Reformacijos ir lietuviško rašto pradininkams

Lapkričio 5 d. Vilniaus miesto savivaldybėje įvyko pasitarimas dėl paminklo Reformacijos ir lietuviško rašto pradininkams pastatymo projektuojamame Reformatų sode Pylimo gatvėje, Vilniuje. Pasitarime, be savivaldybės darbuotojų mero patarėjos Dalios Bardauskienės ir Plėtros planavimo skyriaus vyr. specialistės Vaivos Deveikienės, dalyvavo SI „Vilniaus planas“ architektė Jurga Silvija Večerskytė-Šimeliūnė, kuri sukūrė Reformatų sodo projektą, Vilniaus parapijos klebonas kun.

Raimondas Stankevičius, Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos (LRIKD) pirmininkas Donatas Balčiauskas, draugijos nariai dr. Ingrida Korsakaitė ir prof. Dobilas Kirvelis.

LRIKD pirmininkas informavo, kad yra planuojama įkurti paramos fondą minėtam paminklui finansuoti iš rėmėjų ir mecenatų lėšų. J. S. Večerskytė-Šimeliūnė supažindino su Reformatų sodo projektu, papasakojo apie projekte numatytas įamžinimo ženklams parinktas vietas.

Mero patarėja D. Bardauskienė patikino, kad meras bus informuotas apie puikias iniciatyvas mecenatų lėšomis statyti paminklą Reformacijos šviesuoliams ir lietuviško rašto pradininkams o, sulaukus fondo įkūrimo, bus konkrečiai svarstomas ir paminklo sukūrimas. Paminėta, kad paminklo sukūrimo terminus būtų tikslinga sieti su 2017 metais, kada bus švenčiama Reformacijos 500 metų sukaktis.

„V.r.ž.“ inf.

Siūloma 2017 metus Lietuvoje paskelbti Reformacijos metais

Po Reformacijos dienos minėjimo Mokslų akademijoje lapkričio 3 dieną Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas D. Balčiauskas pasiūlė 2017 metus paskelbti Reformacijos metais. Draugija surinko narių, visuomenės įtakingų veikėjų parašus ir kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininkę Ireną Degutienę, Kultūros ministrą Šarūną Birutį bei Švietimo ir mokslo ministrę Audronę Pitrėnienę su pasiūlymu 2017 metus Lietuvoje paskelbti Reformacijos metais.

„2017 metais daugelis pasaulio šalių minės 500 metų Reformacijos sukaktį. Nors Reformacija buvo ilgai trukęs religinis, kultūrinis, socialinis ir politinis sąjūdis, jos pradžia bendru sutarimu laikoma 1517 m. spalio 31 d., kai Martynas Liuteris viešai paskelbė savo 95 tezes.

Reformacija inicijavo Bažnyčios pertvarką, jos pokyčius, būtinus atsiliiepti į Naujųjų laikų iššūkius, keitė pačios Bažnyčios sampratą, davė postūmį evangelikų Bažnyčių susikūrimui. Kartu ji buvo Europos valstybių ir Lietuvos kultūros raidos bendras veiksnys. Lietuvoje Reformacija paskatino gimtosios kalbos vartojimą, raštijos lietuvių kalba kūrimą (A. Kulvietis, S. Rapolionis, M. Mažvydas, K. Donelaitis ir kt.), švietimo sistemos plėtojimą ir atitikimą ankstyvųjų Naujųjų laikų visuomenės poreikiams, tautos savimonės formavimąsi. Reformacijos sąjūdis ir jam atstovavusiųjų darbai intensyvino kūrybingą kultūrų sąveiką, stiprino Lietuvos valstybingumą, paskatino spausdintųjų kūrinių ir sustiprino spausdinto žodžio poveikį, lietuviškų raštų leidybą Lietuvoje ir užsienyje, sukūrė pirmuosius nescholastinės filosofijos ir visuomenės filosofijos tekstus Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, formavo visuomenės nuostatas, brandinančias toleranciją, demokratiją, švietimą.

Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija siūlo 2017 metus Lietuvoje paskelbti Reformacijos metais. Šis minėjimas gali paskatinti Lietuvoje pakantos, tolerancijos nuostatas, demokratinę elgesį, ekumeninį dialogą tarp skirtingų

tikinčiųjų. Idėją minėti Reformacijos sukaktį palaiko Popiežiškoji krikščionių vienybės taryba, ekumeniškai nusiteikusi dalis katalikiškos visuomenės, Pasaulio Liuteronų Sąjunga, Pasaulinė Reformatų Bažnyčių Bendrija“, – rašoma dokumente.

Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos raštą „Dėl Reformacijos metų paskelbimo“ (2015-10-22 Nr. 8) pasirašė:

Sigitas Kregždė, *profesorius, habil. dr., Draugijos garbės pirmininkas*;

Donatas Balčiauskas, *Draugijos pirmininkas*;

Ingė Lukšaitė, *docentė, habil. dr., Draugijos valdybos narė (šio rašto teksto autorė)*;

Dainora Pociūtė-Abukevičienė, *profesorė, habil. dr., Draugijos valdybos narė*;

Dobilas Kirvelis, *profesorius, Draugijos valdybos narys*;

Vytautas A. Gocentas, *Draugijos pirmininko pavaduotojas ir valdybos narys*;

Kęstutis Pulokas, *„Lietuvos evangelikų kelio“ redaktorius, Draugijos valdybos narys*;

Arvydas Valionis, *rašytojas, vertėjas, Draugijos valdybos narys*;

Arvydas M. Kregždė, *Draugijos valdybos narys*;

Algirdas M. Žemaitaitis, *Draugijos valdybos narys*;

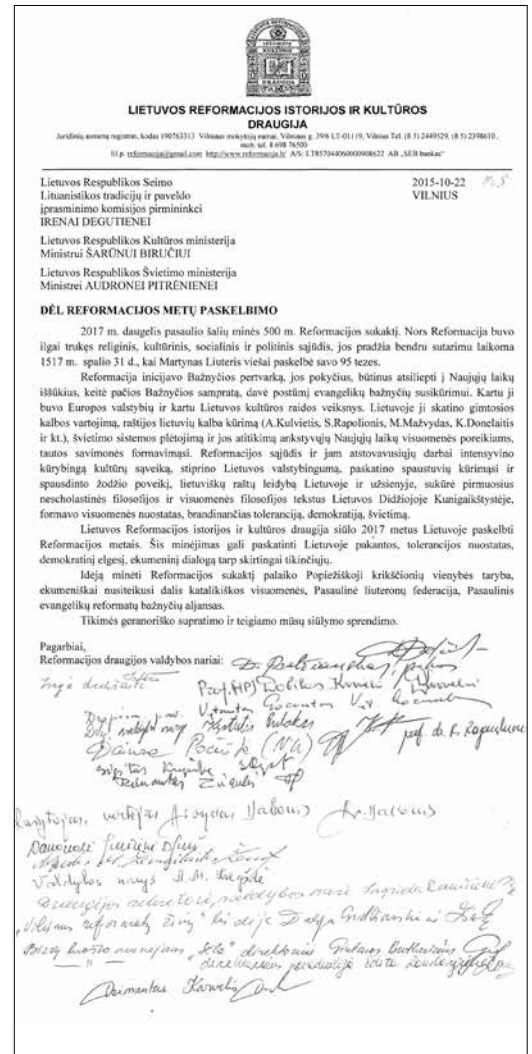
Ingrida Ramšienė, *Draugijos sekretorė ir valdybos narė*;

Rimantas Žirgulis, *Kėdainių krašto muziejaus direktorius, Draugijos Kėdainių skyriaus pirmininkas*;

Danguolė Juršienė, *Draugijos revizijos komisijos narė*.

Rašte išdėstyta iniciatyvai pritaria ir pasirašė:

Raimonda Ragauskienė, *profe-*

sorė, humanitarinių mokslų daktarė;

Dalija Gudliauskienė, *„Vilniaus reformatų žinios“ redaktorė ir leidyda*;

Gintaras Butkevičius, *Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktorius*;

Edita Lansbergienė, *Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus pavaduotoja*;

Deimantas Karvelis, *docentas, humanitarinių mokslų daktaras*.

„V.r.ž.“ inf.

Biržų savivaldybės mero V. Valkiūno padėka kūrybinių dirbtuvių dalyviams

Po lapkričio 26–29 dienomis Biržuose vykusio paskutinio beveik du mėnesius vykusių kūrybinių dirbtuvių „Biržų viešųjų erdvių vizija“ etapo, kurio metu trys architektūrinės komandos kartu su Biržų miestelėnais kūrė ir Savivaldybės vadovams bei visuomenei pristatė projektus penkioms viešosioms Biržų miesto erdvėms – tai Pilies teritorija, parkas greta Reformatų ir J. Bielinio gatvių, J. Janonio ir Miesto aikštės ir želdynas Žvejų gatvėje. Biržų rajono savivaldybės meras Valdemaras Valkiūnas pareiškė padėką kūrybinių dirbtuvių organizatoriams ir tris

dienas kartu su trimis profesionalių architektų komandomis dirbusiems Biržų „ambasadoriams“ Donatui Balčiauskui, Vytui Jareckui, Linai Januševičienei, Virgiui Undzėnui, Merūnui Jukoniui, Gražinai Strazdienei, Egidijui Butėnui, Indrai Drevinskaitei-Žilinskienei.

Ypač didelės padėkos nusipelnė biržiečiai, aktyviai teikę pasiūlymus ir idėjas dėl miesto ateities vystymo, dalyvavę kūrybinių dirbtuvių metu vykusioje konferencijoje, diskusijose-pasitarimuose bei pateiktų pasiūlymų aptarime. Meras išreiškė viltį, kad išsakytos biržiečių mintys ir

Biržų meras Valdemaras Valkiūnas

pasiūlymai taps idėjų banku keičiant ir gražinant Biržus.

Pagal www.birzai.lt

ADVENTO VAINIKAS

Advento vainiką, tiksliau, jo pirmtaką, į kalėdines tradicijas įvedė Hamburgo liuteronų kunigas, teologas Johannas Hinrichas Wichernas (1808–1881). Jis 1833 metais Hamburge buvo įkūręs vaikų namus. Vaikai jau žiemos pradžioje imdavo

klausinėti, kada ateis Kalėdos. Kad būtų lengviau laukti, 1839 metais J. H. Wichernas Advento pradžioje paėmė medinį ratą, ant jo pritvirtino 19 mažų raudonų žvakelių – kiekvienam šiokiadieniui ir 4 dideles baltas, skirtas uždegti sekmadieniais, ir taip

kartu su vaikais skaičiavo likusias Advento savaites.

Advento vainiko keturios žvakės asocijuojasi su pasauliu ir keturiomis jo kryptimis, apskritimas – amžinąjį gyvenimą, kurį suteikia Kristus, žalia yra gyvenimo spalva, o kitų spalvų žvakių šviesa apšviečia pasaulį per Kalėdas.

Advento vainiko tradicija greitai paplito po įvairių konfesijų krikščioniškas Bažnyčias, įgavo įvairių formų: katalikų Advento vainike dažniau išvysime tris violetines ir vieną rožinės spalvos žvakę – tai liturginės Advento pamaldų spalvos. Rožinė – džiaugsmo – žvakė skirta trečiajam sekmadieniui *Gaudete (Džiaukitės!)*. Stačiatikiai taip pat palengva perima šią tradiciją, tik jie vainike įstato šešias žvakes, nes tiek savaitių tęsiasi stačiatikių prieškalėdinis laikotarpis.

Dar Advento vainikas yra puošiamas dekoratyvinėmis liturginių spalvų juostelėmis, juodų ar raudonų uogų kekėmis.

Adventas trunka dvidešimt kelias dienas. *Evangelija pagal Joną* turi 21 skyrių. Tad jei kasdien perskaitytume po vieną skyrių, tai iki Kalėdų jau būtume perskaitę bent šią Evangeliją...

„V.r.ž.“ inf.

Mes ne vieni

Gruodžio 20 d. po pamaldų į Vilniaus ev. reformatų parapijos namus buvo pakviesti vaikučiai ir tėveliai bei visi norintys parapijiečiai pažiūrėti aktorės Dalios Klimavičiūtės parengto Kalėdų šventėms skirto vaidinimo-pasakojimo „Mes ne vieni“.

Kaip nepamiršti daiktų gausoje? Kaip nepamiršti renginių pasiūloje? Kaip pasirinkti, kas svarbiausia? Kaip atrasti tuose išsipūtusiuose dovanų maišuose tikrąją Kalėdų prasmę? Kaip pamatyti tikrąją šviesą, blizgančių lempučių jūroje?

Pašėlusiam lėkime atūžė ir šventadienis. Tik Dievo Žodis praturtina ir atgaivina. Nuramina mintis. Sušildo širdis. Sustabdo laiką.

Gruodžio 20 dieną po pamaldų į Vilniaus reformatų parapijos namus tėveliai atskubėjo pas savo vaikučius. Sulaukėme net svečių iš Olandijos.

Aktorė Dalia Klimavičiūtė buvo pasirengusi ir jau laukė savo žiūrovų.

Prasmingas, tyras ir labai lengvas pasakojimas apgaubė visus vilties skraiste – mes ne vieni. Dievas mūsų nepamiršo. Mums siuntė Gelbėtoją. Gimė Jėzus. Gimė Amžina Meilė.

Tai pats reikšmingiausias įvykis, pati džiugiausia žinia: „Visa tai įvyko, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą: Štai mergelė nešios iščiose ir pagimdys sūnų, ir jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia:

„Dievas su mumis.“ (Mt 1,22-23).

Džiuljeta Stankevičienė
Vilniaus ev. reformatų parapijos
Sekmadieninės mokyklėlės
mokytoja

CHANUKA

Kai pasaulyje švenčiamos Kalėdos, žydai mini Chanuką – „šviesos, ugnies šventę“. Ji primena, kad prieš daugiau nei du tūkstantmečius Sirijos karalius Antiochas bandė priversti žydus garbinti graikų dievus, o Jeruzalės šventykloje pastatė savo statulą, kuriai šie turėjo lenktis. Žydai laikosi antro Dievo įsakymo: „nedarysi sau jokio atvaizdo ar paveikslo... nesilenksi prieš juos ir jų negarbinsi“,

todėl atsisakė garbinti ir lenktis statulai. Nedidelė žydų grupė „Makabi“ („Kūjis“) sukilo ir atkovojo Jeruzalę iš sirų. Sutvarkytą šventyklą žydai skyrė Dievui ir pastatė joje septynšakę žvakidę – Menorą, Dievo buvimo simbolį, kurioje uždegė alyvų aliejaus žvakes. Buvo likęs tik šlakelis aliejaus, tačiau per stebuklą žvakės degė net 8 dienas. Menoros šeimoje perduodamos iš kartos į kartą, degamos ir šiais laikais: pirmą, Chanukos, naktį žydai uždega dvi žvakutes, antrą naktį – tris ir taip toliau, kol paskutinę naktį uždega devynias. Žmonės taip pat vaišinasi, žaidžia tradicinius žaidimus ir keičiasi dovanomis. Per Chanuką įprasta valgyti sklandžius, spurgas ar kitus aliejuje keptus patiekalus. Lietuvoje – tradicinius bulvinius blynus *latkes*.

Šiais metais Chanuka prasidėjo gruodžio 6 d. – sekmadienio – vakarą. Menora buvo pastatyta Vilniaus

centre – Vinco Kudirkos aikštėje ir uždegtos dvi žvakės.

Su šviesos ir Makabėjų pergalės švente visus žydų bendruomenės narius – litvakus, susirinkusius į Vilniaus Choralinę sinagogą, pasveikino pirmininkė Faina Kukliansky. Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė visada renkasi kartu uždegti pirmosios, Chanukos, žvakutės ir pasivaišinti šventės skanėstais. Šiais metais šventėje dalyvavo Izraelio ambasadorius A. Maimon ir visi ambasados darbuotojai, taip pat Izraelio Garbės konsulas V. A. Bumelis, Šiaulių sąjungos atstovai ir kiti garbūs svečiai. Visus susirinkusius pasveikino rabinas Sh. D. Izakson. Pirmąją žvakutę uždegė bendruomenės pirmininkė F. Kukliansky, o antrąją – ambasadorius A. Maimon. Sinagogoje skambėjo nuotaikinga tradicinė žydų muzika.

„V.r.ž.“ inf. pagal www.lzb.lt

Valerija Ona Krišukėnaitė-Glinskienė

Gruodžio 10 d. Vilniaus reformatė Valerija Glinskienė šventė 95-ąjį gimtadienį. Nugyventas gražus, prasmingas gyvenimas. Sekmadienį, gruodžio 13 dienos popietę, jos pasveikinti susirinko šeima, giminės.

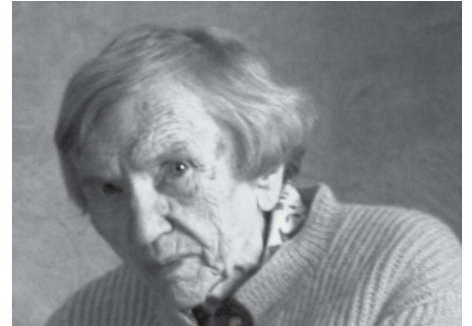
Gimė Valerija 1920 m. gruodžio 10 d. Kiliškių kaime reformatų ūkininkų Marijos ir Petro Krišukėnų septynių vaikų šeimoje.

Mokėsi Biržų pradinėje mokykloje, 1931–1939 m. Biržų gimnazijoje, kur aktyviai dalyvavo užklasinėje veikloje, mokyklos renginiuose, šoko tautinius šokius, su šokių kolektyvu Kaune Europos krepšinio čempionato atidaryme 1939 m. šoko mokytojos Elenos Šlekienės sukurta ir pastatyta „Sadutė“, buvo aktyvi skautė, jai teko pamatyti skautų organizacijos įkūrėją R. Baden-Powell.

1940–1942 m. baigė Vilniaus pedagoginiame institute matematiką, fiziką, kūno kultūrą, grįžo į Biržus.

Karo metais mokytojavo kun. A. Balčiausko ir kitų Biržų šviesuolių inteligentų pastangomis įkurtoje Amatų mokykloje, dėstė matematiką, fiziką ir kūno kultūrą. Šioje mokykloje mokėsi daug kaimo ir darbininkiško jaunimo, įgydami staliaus, mūrininko, audėjos ir kt. ūkyje reikalingas profesijas. Dėstė nemažai reformatų: be Valerijos ir jos sesers Aleksandros Krišukėnaitių, dar mokytojavo Olga Pavilionytė, Olga Lapienytė, audimo praktikos mokytoja, tautodailininkė, vėliau dėščiusi Vilniaus dailės institute, išleidusi knygą apie audimą, poetas, germanistas Petras Zablockas, mūrininkų specialybės mokęs Petras Grynas ir kt.

1944–1948 m. Valerija mokėsi Kauno valstybiniame universitete, Medicinos fakultete stomatologijos specialybės, aktyviai dalyvavo savi-veikloje, šoko tautinių šokių ir dainų ansamblyje (dabar tautinių šokių ir dainų ansamblis „Nemunas“), su juo 1948 m. gastroliavo Maskvoje, Leningrade.

Biržų amatų mokyklos mokytojai 1943 m. Sėdi iš kairės: Olga Pavilionytė, Olga Lapienytė, Aleksandra Krišukėnaitė-Dikšienė, direktorius Tadas Mackevičius. Antroje eilėje: ketvirta Ona Patkaukienė, penktas Petras Zablockas, Valerija Krišukėnaitė-Glinskienė. Trečioje eilėje: antras Petras Grynas, ketvirtas Povilas Šlikas

Valerija su šeima

Nuo 1948 iki 1960 metų Valerija ▶ dirbo Medicinos fakulteto Anatomi-jos ir histologijos katedroje asistente ir dešimt metų vadovavo 1950 metais įkurtam Kauno medicinos instituto šokių ir dainų ansamblui.

1960 metais persikėlė gyventi į Vilnių ir pradėjo dirbti Onkologijos mokslinio tyrimo institute. Jos ener-gija ir pastangomis institute buvo sutvarkyta onkologinių ligų įskaita, sukurtas vėžiu sergančių asmenų registras „Cancer registre“, ji daug prisidėjo prie jaunų darbuotojų ren-gimo, buvo aktyvi visuomenininkė, rengė naujametines šventes instituto

INFORMACIJA

Gruodžio mėn. 14 d. Vilniaus žydų viešojoje bibliotekoje, Gedimino pr. 24, Vilniuje, atidaryta fotografijų paroda „Jonavos žydų veidai“, kurioje eksponuojamos išdidintos Jonavoje gyvenusių žydų nuotraukos, paimtos iš pasui gauti pildytų blankų tarpukario Lietuvoje. Daugumoje dokumentų vietoj parašo prierašas: neraštinga, neraštingas...

Gruodžio 19 d. Biržuose buvo sukvietas Neeilinis Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodo suvažiavimas, priėmęs svarbius neatsidėliotinus sprendimus. Buvo pertvarkytos į filijas Alytaus, Kelmės, Jonavos ir Salamiesčio parapijos, priskiriant Alytaus ev. reformatų filiją prie Vilniaus ev. reformatų parapijos, Kelmės ev. reformatų filiją – prie Šiaulių ev. reformatų parapijos, Jonavos ev. reformatų filiją – prie Vilniaus ev. reformatų parapijos, Salamiesčio ev. reformatų filiją – prie Biržų ev. reformatų parapijos.

Siekiant patogumo, informatyvumo bei bažnytinę kanoninę teisę ir tradiciją labiau atitinkančių bažnytinių juridinių asmenų pavadinimų, buvo nuspręsta patikslinti ir pagrindinių juridinių asmenų pavadinimus.

Gruodžio 20 d. po pamaldų į Vilniaus ev. reformatų parapijos namus buvo pakviesti vaikučiai ir tėveliai bei visi norintys parapijiečiai pažiūrėti aktorės Dalios Klimavičiūtės parengto Kalėdų šventėms skirto vaidinimo-pasakojimo „Mes ne vieni“.

darbuotojų vaikams.

1970 m. Valerija Glinskienė apsigynė daktaro disertaciją tema „Onkologinės ir kitos medicinos statistinės informacijos mechanizavimas ir automatizavimas“, paskelbė virš 40 mokslinių darbų.

Išaugino dukrą Gabiją ir sūnų Rimvydą Danių, gyvenantį JAV, turi 6 vaikaičius: Igną, Justą, Martyną, Simą, Vainių ir Emą Liną.

Dalija Gudliauskienė

Krikščioniškas vaikų darželis

2015 metais sausio pradžioje Vilniuje duris atvėrė *Krikščioniškas vaikų darželis*, įsteigtas Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Sinodo. Kaip jam sekasi? Kiek vaikučių lanko? Ar auklėtojos myli vaikučius? Kas naujo? Viską galima sužinoti, apsilankius darželio interneto svetainėje www.krikscioniskasdazgelis.lt, nes darželio direktorė – Džiuljeta Stankevičienė stengiasi aprašyti visus įvykius, džiaugsmus, ką veikia, kokie mažųjų pasiekimai. Skaitytojams siūlome vieną nedidelį straipsnelį iš minėtos interneto svetainės.

Kelionė, pažadas, tikėjimas

Kelionė, pažadas, tikėjimas – tai mes išskyrėme skaitydami istoriją apie Abraomą ir Sarą.

Kelionė. Pasidalinę savo gyvenimiškais patyrimais, nusprendžiame – žmonės keliauja įvairiais tikslais. Vienas iš jų – tai gyvenamosios vietos pakeitimas. Ir net nusakome veiksmą – judame, pereiname iš vienos vietovės į kitą. Čia pat prisimename, kad keliaujama įvairiais būdais, įvairiomis transporto priemonėmis. Kaip įdomu palyginti šių dienų ir Abraomo laikų transportą!

Pažadas. Kas tai? – Žodžio davimas, prižadėjimas kažką padaryti.

Visi bandėme prisiminti kiek kartų ir kodėl esame žadėję? O ar pasisekė pažadą ištesėti? Kaip dažnai, susiklosčius netinkamoms aplinkybėms, laukiant palankesnio meto ar tiesiog sušlubavus mūsų atminčiai, pažadas taip ir lieka gulėti tolimesios kirtelės, o ilgai net apželia užmaršties pieva.

Bet mes turime Viltį, – tai niekada neatsitinka su Dievo pažadais. Savo pažadus Jis ištesi visus, iki vieno.

Ir vėl įsitikinome, kad tik Dievas

daro stebuklus! Ir tesėdamas pažadus! Koks stebuklas susilaukti vaikelio, kai atšventei šimto metų jubiliejų!

Tikėjimas. Šis žodis Biblijoje iliustruoja tvirtą žmogaus įsitikinimą tuo, kas yra nepaliečiama, neparagaujama, nematoma... Tikinčiam žmogui Dievo pažadai yra suprantami, aiškūs ir patikimi. Bandome įsivaizduoti savo savijautą, kai tau paliepia susipakuoti visus daiktus, savo prabangius namus pakeisti į palapinę, o vietovę, kurią puikiai žinai, keisti į gyvenvietę apie kurią nesi girdėjęs.

Abraomo gyvenimas beveik nesisiskyrė nuo mūsų. Jį „užgriūdavo“ panašios bėdos ir nesklandumai. Jis išgyveno panašius sunkumus, kokius šiandien patiriame mes. Bet Abraomas nepalūžo, visa atlaikė. Kaip jam tai pavyko? Abraomas tikėjo. Jis paliko savo kraštą ir iškeliavo tikėdamas, kad Dievas bus su juo ir ištesės duotą žodį. Klaidžiojo po Kanaaną ir tikėjo, kad jo palikuonys, metui atėjus, apsigyvens šioje žemėje. Ir tikėjimas Abraomo nepavedė. Jo palikuonys išaugo į tautą – Izraelį.

Palaimintas žmogus, kuris pasitiki Viešpačiu, nesikreipia į didžiuosius ir neina melo keliais /Ps 40,4/

Perspausdinta iš www.krikscioniskasdazgelis.lt

Sveikiname

*VALERIJA KRISIUKĖNAITĖ-GLINSKIENĖ,
gruodžio 10 d. atšventusių
95-ųjų metų sukaktį.*

*Linkime sveikatos, sielos ramybės
ir Dievo palaimos!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Sveikiname

*pianistę,
Kauno ev. reformatų parapijos vargonininkę
ŽIVILĘ KUDIRKAITĖ,
gruodžio 5 d. Klaipėdoje
V tarptautiniame studentų ir moksleivių
kamerinių ansamblių ir koncertmeisterių konkurse
koncertmeisterių B grupėje
LAIMĖJUSIĄ III VIETĄ
IR TAPUSIĄ LAUREATE.*

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

LAIDA EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kas antrą šeštadienį 10.15 val.

kartojama per tą patį kanalą
kitą šeštadienį 10.15 val.

Laidos redaktorė ir režisierė
Irena Morkevičienė,
iremor@lrt.lt
tel. 861410765

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.